

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

146. An donatarius teneatur persolvere vota donantis, si non sit soluendo, aut mortuus sit? Et quid, si donatarius accepit, sciens vouentem effici impotentem ob id ad soluendum votum? Ex quo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

lib. 11. c. 19. per totum, ubi ponit nouem causas, ex quibus quis praesumitur donare.

Sup. hoc lege Ref. not. seq.

3. Sed, an si quis tradiderit aliquam rem alteri, & nihil expresserit, eam donare videatur? Respondeo, in dubio non creditur donasse, sed vel deposuisse, vel commoisse, vel mutuum dedisse: Glossa in l. cum quidam ff. de rei. pet. & ibi Bart. Paulus, Tafon, Alex. & alij.

4. Non desinat etiam hic adnotare, quod licet donatio regulariter non praesumatur, argum. l. um de 25. in pr. e. qui enim ff. de probat. Menoch. de arbitr. ind. q. cas. 8. n. 1. & seq. Maynard. de probat. con. l. 555. n. 1. & seq. Bocerus de don. c. 1. n. 19. & seq. cum donare sit perdere, l. filiusfamilias 7. in princ. ff. de don. Cephalus conf. 308. n. 42. lib. 2. perdere autem non est virtutis, sed

Sup. hoc sup. in Ref. 69. §. vltim. & in rom. 2. tr. 6. Ref. 50. §. Verum. ad mediam, vers. vt si daretur.

vitij. Nobilitas tamen viri facit praesumi donationem, Lupus in rubr. de don. §. 1. nu. 9. 14. & seq. Callanaeus in catalog. p. 8. confid. 35. Mascard. concl. 555. n. 58. & seq. Menochius cas. 88. n. 49. Surdus dec. 166. n. 19. Honded. conf. 30. n. 1. & seq. & num. 19. vol. 2. Burfatus conf. 420. n. 22. lib. 4. Natura enim Nobilitas est donare, per textum in c. 1. de don. literis autem, aut si quid auro pretiosius, est scribendum, vt ait Riminaldus iun. conf. 672. n. 44. lib. 6. In tantum, vt si Nobilis in aliquem donum confert, donatarius illi non obligetur ad antidota, cum haec obligatio naturalis non habeat locum in Nobilibus. Io. Lupus in d. rubr. §. 9. n. 7. Hippolyt. Riminald. conf. 569. n. 90. lib. 5. cuius donatio debet esse sine vlla spe cuiuspiam remunerationis pecuniariae. Iacobus Beluif. in §. fin. qui feud. dar. poss. Tiraq. de Nobil. c. 37. n. 4. ita vt remunerans Nobilem, proprie, pure, & simpliciter donare videatur, vt declarat Hippolyt. Riminald. in Inst. ad tit. de don. in prin. n. 40. & seq. Quae omnia docet etiam Iosius Nolden. in tractatione synoptica de Nobilitate, c. 16 §. 4. n. 20. & seq.

RESOL. CXLV.

An si quis donauit aliquam rem alicui, qui talem donationem probare non potest, possit in conscientia tantum subripere ab haerede, quantum res illa valebat? Ex p. 8. tr. 6. Ref. 90.

§. 1. AD hunc casum respondit affirmatiue Layman, lib. 3. tr. 4. c. 12. n. 5. vbi sic ait. In dubio potius praesumendum esse donationem inter viuos, quam mortis causa factam, tradit glossa recepta in l. vi. C. de don. caus. mort. v. Indigere. Et ad contrarij probationem non satis est, si haeres ostendat donatorem in hunc modum fuisse, vel in mortis periculo constitutum, cum donaret; sed ostendi debet, donationem in mortis tempus collatam, seu dependentem a morte donatoris factam esse: idque vel verbis expressis, vel saltem praesumptione, quia mortis mentionem in dispositione fecit, quae de re Nauarr. lib. 3. conf. 4. n. 9. de don. edic. 2. Syluester v. Donatio. 4. 7. 3. Clar. lib. 4. sent. §. Donatio, 4. n. 4. Molina rom. 2. disp. 287. ad fin. Addit verò Nauarr. licet donator infirmus aliam conditionem apponat, tamen non dependentem à morte ipsius; g. donata tibi sint aedes meae, nisi intra mensem reuocauero, censendam esse donationem inter viuos, quae elapso tempore, & non facta reuocatione, simpliciter purificatur.

2. Ex dictis colligitur, multum referre ad donationem tum inter viuos, tum mortis causa adiudicandam, si res donata donatario statim tradatur, ita vt accipientis fiat. Expedi etiam, vt donationi testes adhibeantur, quamuis cum discrimine: nam ad donationem mortis causa quaternarius testium numerus per se requiritur, tanquam ad actus valorem, saltem secundum considerationem legis civilis, iuxta ea quae dixi lib. 1. tr. 4. c. 16. n. 5. At verò ad donationem inter viuos testes duo, aliudve probationis genus requiritur per accedens, ne res donata in externo foro ab haeredibus cuius possit. Verum in conscientia foro tutus est donatarius, quamuis nulla probatione munitus, si sciat, aut credat defunctum ani-

Sup. his 5. re- tribus magis late sup. in Ref. 92. ad lin. 2. & §. 2. & seq.

num donandi habuisse. Hucusque Layman, cui addit Homobonum, in consuli. mort. vol. 2. p. 67. esp. 72.

RESOL. CXLVI.

An donatarius teneatur soluere vota donantis, si non sit soluendo, aut mortuus sit?

Et quid si donatarius acceperit, sciens vouentem effici impotentem ob id soluendum votum?

Ex quo inferitur, quod donatarius, aut legatarius non teneatur ad persoluenda defuncti debita, ex iustitia, & contractibus. Ex p. 8. tr. 6. Ref. 112.

§. 1. Respondeo non teneri (nisi forte donans hoc onus imposuerit donatario) licet donatarius acceperit, sciens vouentem effici impotentem ob id ad persoluendum votum, quia, vt supponimus, rem accipit à vero domino, sine vilo onere. Tum etiam, quia donatarius, aut legatarius non teneatur ad persoluenda defuncti debita ex iustitia, vt docent DD. de contractibus; ergo multò minus teneatur ad vota, quae non sunt debita ex iustitia, sed ex Religione. Et licet peccauerit accipiendo, non tamen hinc sequitur teneri ad restitutionem, & non posse liberè vt re accepta; nam obligatio restituendi oritur ex iniusta actione: hic autem nullam actionem iniustam exercuit, cum non magis peccauerit, quam ipse vouens: at vouens non peccauit contra iustitiam, proprie acceptam, sed contra Religionem, Vnde Suarez lib. 4. de voto, c. 16. n. 12. Sanchez lib. 9. de matrimon. disp. 3. n. 2. & alios penes ipsos.

RESOL. CXLVII.

An donatio Constantini facta D. Syluestro sit vera, & valida, & id negantes sint denunciandi Inquisitoribus? Ex p. 8. tr. 6. Ref. 136.

1. §. VT in hoc tractatu, magis proximè, & immediatè, calamus noster S. Sedi Apostolicae deferuiat, & B. Petro meo Tutelari, & Patrono, ac eius Successoribus Summis Pontificibus: pro eius coronide hanc quaestionem breuiter pertractabo.

2. Dico igitur, quod Haeretici nostri temporis, cum temerario Valla, negatiuam sententiam tenent; & ita docet Linnæus de iure publico, lib. 1. c. 9. n. 37. & seq. Crapzouius ad legem Regiam Germanorum, c. 7. lib. 5. n. 11. & seq. Schutz in Collegio iuris publici, disp. 1. rebf. 18. lit. B. Mylerus in Addit. ad Martinum Rumeinum super aueam Bullam Caroli IV. p. 3. dissert. 2. n. 12. Kie-benthal in Collegio politico exercit. 7. q. 7. Arniseus de iur. Maieft. lib. 1. c. 5. n. 6. Bruckmannus de Regalib. §. soluta potestas, mēbr. 2. effect. 7. n. 39. Reinhardus in vobro politico, p. 1. c. 16. Clapmarus de arcans rerum publicarum, lib. 2. c. 15. Rittershusius in Nouell. iustit. p. 4. n. 112. & p. 4. c. 11. n. 6. Schneidevinius ad Rubric. promij Inst. n. 7. Scibi in notis marginalibus VVsebecius, Harpprechtus ibid. n. 86. Heigius n. 42. Camerarius Horarum subsistuarum, cent. 1. c. 61. Ouandrus in Epitome bist. cent. 4. lib. 1. c. 38. Laurentius Ohm tr. de iur. Episcopali, concl. 7. lit. A. Hotomannus lib. de disp. feud. c. 8. Bocerus de Regalib. c. 4. n. 41. Reinkingh de regimine seculari, & Ecclesiastico, lib. 1. class. 2. c. 8. n. 54. & seq. Schonborner in Politica, lib. 2. c. 22. Henonius in disp. politic. disp. 2. n. 2. lit. A. Matth. Steph. tr. de Iurisdi. lib. 2. p. 1. c. 1. membr. 1. num. 32. & seq. Zepper de legib. Mosaiicis, lib. 4. c. 10. Bodinus de Republica, lib. 1. cap. 9. n. 141. & Sivolt. in Collegio publico disp. 3. n. 7. lit. B. 3. Vidisti (amicè Lector) vulpeculas in aciem ordi-natas, ad demolendam vineam. Sed vide etiam catapultas & arietes, quibus armati ad bellandum andaces incedunt. Probant igitur suam sententiam sequentibus argumentis. Primo, quia Historici, qui res à Constantino Magno gestas accurate scripserunt, non faciunt eius rei mentionē, ne dum fidem. Secundo, Constantinus testa-